

§ 191 Nousiaisten kunnan osallistuminen alueelliseen valmisteluryhmään koskien 2030-luvun henkilöjunaliikennettä

Otteen oikeaksi todistaa

Nousiaisissa 11.09.2025

Petra Einiö
hallintojohtaja

Tämä ote on sähköisesti allekirjoitettu Nousiaisten kunnan asianhallintajärjestelmässä. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta (nousiaisten.kunta@nousiainen.fi).

Päätös on julkaistu yleisessä tietoverkossa 12.9.2025.

Päätös on annettu tiedoksi sähköpostitse 12.9.2025.

Jakelu

Alma Wahrmann
Turun kaupunki
Uudenkaupungin kaupunki
Salon kaupunki
Raisio kaupunki
Naantalin kaupunki
Loimaan kaupunki
Kaarinan kaupunki
Liedon kaupunki
Pöytyän kunta
Auran kunta
Urjalan kunta
Humppilan kunta
Vehmaan kunta
Maskun kunta
Mynämäen kunta
Paimion kaupunki

Nousiaisten kunnan osallistuminen alueelliseen valmisteluryhmään koskien 2030-luvun henkilöjunaliikennettä

KHALL 14.08.2023 § 142

Valmistelija: kunnanjohtaja Teemu Heinonen

Suomen Lähijunat Oy on lähestynyt Salo-Turku-Uusikaupunki -radanvarren kuntia ja esitellyt alustavaa suunnitelmaa alueellisen henkilöjunaliikenteen aloittamisesta Salo-Turku-Uusikaupunki -välillä. Henkilöjunaliikenne voisi indikatiivisen tarjouksen mukaan alkaa kahden vuoden kuluttua liikennöintiä koskevan palvelusopimuksen allekirjoittamisesta. Suomen Lähijunat Oy:n tavoitteena on saada palvelusopimus allekirjoitettua 29.9.2023 mennessä.

Indikatiivinen tarjous ei ole osapuolia sitova ja on tarkoitettu vain tilaajien sisäiseen käyttöön. Tarjouksen tavoitteena on auttaa saamaan tarkempi ja realistisempi kuva siitä, mitä lähijunaliikenteen operointi kalustoineen asiakkaalle merkitsee ja maksaa. Tarjouksen perustana on Varsinais-Suomen maakuntakaavan mukaisesta lähijunaliikenteestä aiemmin tehtyjä selvityksiä sekä maakuntamakaavan mukaiset liikennepaikat.

Indikatiivisen tarjouksen mukaan henkilöjunaliikennöinti kulkisi maanantaista lauantaihin tasatunnein klo 6-24 välillä (18 tuntia) ja sunnuntaisin vuoromäärä olisi 12 edestakaisin. Liikennöintiaika koko reitillä olisi 1:51 tuntia. Lipuntarkastus, lippujärjestelmä ja pysäkki- ja laiturirakenteet sekä niiden kunnossapito eivät sisälly tarjoukseen.

Suomen Lähijunat Oy on yksityisesti omistettu, alueellista henkilöjunaliikennettä harjoittava yhtiö, joka ostaa Sm2-junat VR-yhtymältä ja modernisoi ne uutta vastaavaan kuntoon. Junien modernisoinnin rahoittamiseksi yhtiö on käynyt keskusteluja OP Infra -rahaston kanssa. Suomen Lähijunat Oy on esittänyt Salo-Turku-Uusikaupunki -radanvarsikunnille pyynnön tahdonilmaisusta, jolla kunnat ilmaisevat kiinnostuksensa alueellisen henkilöjunaliikenteen tilaamiseen aloittamalla välittömästi valmistelut henkilöjunaliikennettä palvelevan palvelusopimuksen allekirjoittamiseksi.

Indikatiivisen tarjouksen mukaiset arvioidut vuosikustannukset liikennöinnistä ovat Nousiaisten kunnan osalta aloitusvaiheessa noin 100 000 eurossa vuodessa. Seuraavina vuosina matkamäärien arvioidun kasvun myötä kustannukset laskisivat noin 40 000 euron vuositason.

Alueellinen henkilöjunaliikennöinti ei tule korvaamaan kunnan sisäistä joukkoliikennettä, vaan henkilöjunaliikenteen käynnistyminen kohentaisi ja monipuolistaisi toteutuessaan kuntalaisten joukkoliikennepalveluita. Joukkoliikenteen käyttäjän näkökulmasta juna toimisi yhtenä matkaketjun osana. Juniin olisi tarkoitus sijoittaa Föliin tai vastaaviin järjestelmiin kuuluvat lippulaitteet, joiden kunnossapidosta vastaisi liikenteen tilaaja.

Tarjouksen mukaiset kustannukset kuntien kesken jaetaan lipputuloperiaatteella, jossa kustannukset jaetaan kunkin kunnan keräämien lipputulojen suhteessa. Periaatteena on, että matkan pituuteen perustuva lippujen hinnoittelu vastaa matkojen tuotantokustannuksien eroa. Mutta kaikissa hintaluokissa lipunhinnan ja tuotantokustannusten suhde on sama. Eli jokainen kunta maksaa samaa subventioprosenttia tai saa saman ylijäämän hyvitysprosentin.

Oheismateriaali

Salo-Turku-Uusikaupunki lähijunaliikenteen variaatiot

Salo-Turku-Uusikaupunki indikatiivinen tarjous

Ehdotus

Kunnanhallitus toteaa kannanottonaan, että Nousiaisten kunta ilmoittaa periaatteellisen myönteisen kantansa alueellisen henkilöjunaliikenteen aloittamisen valmisteluun välillä Salo-Turku-Uusikaupunki, mikäli kaikki "radanvarren" kunnat antavat myös myönteisen tahdonilmaisun hankkeen valmistelun aloittamiseen ja hankkeen rahoituksesta sekä kannattavuudesta on saatu tarkemmat kuntakohtaiset laskelmat riippumattoman toimijan toimesta.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin keskustelun jälkeen yksimielisesti.

KHALL 17.06.2024 § 128

Valmistelija: kunnanjohtaja Teemu Heinonen

Tilannekatsaus valtakunnallisesti

Suomen valtion hallitusohjelmassa todetaan, että henkilöjunaliikenteen kilpailua lisätään mahdollistamalla kunnille, kuntayhtymille ja alueille ostoliikenteen järjestäminen.

Valtio selvittää paraikaa eri seutujen tarpeita alueelliselle junaliikenteelle. Samalla valtio painottaa kuntien omaa aktiivisuutta

ja edellyttää kuntien taloudellista panosta lähijunaliikenteeseen (alustavasti puolet nettokustannuksista). Traficom on järjestänyt kevään aikana alueellisia keskustelutilaisuuksia, joiden pohjalta se muodostaa analyysia tavoitelluista liikennepalveluista. Traficom toteaa, että "Tavoitteena on priorisoida alueellisen junaliikenteen kehittämistarpeet ja -mahdollisuudet alueella tavoiteltavan liikennepalvelun järjestämiseksi, alueiden rahoitusvalmius ja toiminnalliset mahdollisuudet huomioiden. Konkreettisesti: liikennöitävät yhteysvälit, palveltavat asemat, realistinen vuorotarjonta sekä kalusto ja kapasiteetti noin vuonna 2030."

Traficom teettää nopealla aikataululla konsulttiselvitystä, jossa arvioidaan valtakunnallisesti eri ratasuuntien kustannuksia ja potentiaalia. Traficom piti Varsinais-Suomen radanvarsien kunnille keskustelutilaisuuden seudun palvelutarpeista ja rahoitusvalmiudesta 20.5.2024. Toinen keskustelu Varsinais-Suomen radanvarren kuntien kanssa järjestetään 17.6.2024, kun konsultti on laatinut arviota tarpeiden ja liikennepalveluiden toteutettavuudesta.

Liikenne- ja viestintäministeriössä on meneillään säädöshanke, jossa mm. laaditaan tulkinta EU:n palvelusopimusasetuksen sisällölle junaliikenteessä sekä otettaneen kantaa toimivaltakysymyksiin Suomessa.

Tilannekuva Varsinais-Suomessa

Kaikilla varsinaissuomalaisilla yhteysväleillä eli Turusta Tampereen, Salon, Uudenkaupungin ja Naantalin suuntiin on tutkittu lähijunaliikenteen käynnistämisen mahdollisuuksia ja edetään aktiivisesti lähijunaliikenteen valmistelussa. Jokaisella ratasuunnalla on hieman erilaiset mahdollisuudet ja haasteet.

Tampereen (Toijalan) radan varren raideliikenteeseen tukeutuvat kunnat ovat työryhmän kautta järjestäytyneet asian edistämiseksi ja laatineet yhteisesti asemapaikka- ja liikennöinnin kustannukset -selvitykset. Tämän suunnan suunnittelu on jo pitkällä, ja käyttäjäpotentiaali on suuri kahden suuren maakuntakeskuksen väliselle taajamaliikenteelle.

Länsiradan suunnittelussa varaudutaan lähijunaliikenteen ajateltuihin asemapaikkoihin. Asemapaikat eivät kuitenkaan kuulu Länsirataa valmistelevan yhtiön tehtäviin. Jatkoyhteydet ovat Länsiradan hyöty/kustannusarvioinneissa keskeisiä. Niiden kautta saada kustannuksia perustelevia liikennejärjestelmätason hyötyjä. Maakunnan alueellisen junaliikenteen suunnittelussa tulee huomioida myös rantaradan tulevaisuuden liikennöinti. Keskustelussa on myös se, olisiko mahdollista, että IC-junat pysähtyisivät Paimiossa.

Suomen Lähijunat Oy on ollut aloitteellinen Uudenkaupungin suunnan osalta. Tässä yhteydessä puhutaan käytännössä yhteysvälistä Uusikaupunki – Turku – Salo. Kunnat ovat järjestäytyneet aktiivisesti ja mm. yhteysvälien asemapaikkaselvitys on laadittu.

Myös nykyisen kaukojunaliikenteen jatko Turusta Raisioon ja Naantaliin ja sen vaatiman Turku-Raisio-Naantali -yhteyden sähköistys, asemapaikat ja liikenteen käynnistäminen ovat omana hankkeenaan kehitteillä. Markkinaehtoisen liikenteen jatkaminen ostoliikenteenä edellyttää ministeriön mukaan vielä tarkkaa palvelusopimusasetuksen tulkintaa.

ScaleUp -hankkeessa on laadittu selvitys Alueellisen juna- ja joukkoliikenteen organisointimalli- ja kustannustenjakovaihtoehdoista. Asemapaikkaselvityksiä on laadittu ja liikennöintikustannuksia on alustavasti selvitetty.

Alueellisen junaliikenteen valmistelutarve on kuntien yhteinen

Lähijunaliikenne olisi tärkeä runko Varsinais-Suomen joukkoliikennejärjestelmälle, ja sitä kuvastaa myös kuntien kiinnostus eri ratasuuntien suunnitteluun. On kuitenkin selkeä tarve yhteiseen kokonaiskuvaan ja yhteiseen perehtymiseen niin lainsäädäntö-, rahoitus- kuin infratarpeidenkin osalta. Tarvitaan lisää yhteistyötä ja myös projektin vetäjä, jolla on asiantuntemusta viedä lähijuna-asioita oikeaan suuntaan yhdessä radanvarsikuntien ja maakuntaliittojen kanssa.

Kunnat ovat käyneet keskusteluja yhteisestä valmistelusta ja rekrytoinnista, jossa Turku olisi vastuukunta ja jota kaikki kunnat omalta osaltaan rahoittaisivat. Varsinais-Suomen kaikkien yhteysvälien radanvarsikuntien kanssa yhdessä käynnistetään Lähijuna Varsinais-Suomeen -projekti. Käynnistettävän projektin tehtävänä on tuottaa konkreettinen suunnitelma Varsinais-Suomen alueellisen junaliikenteen toteuttamiseksi. Erityisen tärkeää projektissa on paikallisjunaliikenteen kokonaisuuden hallinta kuntien ohjauksessa.

Lähijuna Varsinais-Suomeen -projektilla lisätään yhteistä tietopohjaa tulevaa päätöksentekoa varten sekä vahvistetaan koko maakunnan toimivuutta.

Tehtäväkenttään kuuluu mm.

- vuoropuhelu valtion ja kuntien kanssa
- selvitysten teettäminen siltä osin kuin niitä vielä tarvitaan
- aluekehitysvaikutusten arviointi kasvukolmion alueella.

Projektissa laaditaan ja/tai selvitetään päätöksentekoa varten kaikkia yhteysvälejä koskien ainakin

- Ratainfra kehittämissuhteet
- Asemapaikkojen toteutuskustannusarviot
- Luotettavat matkustajamääräarviot
- Liikennöintikustannukset, kustannusjaon oikeudenmukaiset periaatteet (hyötyjä maksaa), arvioidut subventioasteet.
- Viranomaisroolit. Valtion rooli. Vastuukuntamalli. Lainsäädäntö. Asiaa koskeva EU-säädöstö.
- Ratakapasiteetin riittävyys, kohtaamispaikkojen tarve ja niiden toteutuskustannukset
- Yhteysvälien aikataulujen alustava kuvaus
- Liikennöinnin käynnistämisen aikataulu.
- Hankintamenettelyt ja kilpailutussuhteet.

Työ tehdään yhdessä kuntien ja valtion kanssa. Aineistona käytetään jo olemassa olevaa tietoa sekä esimerkiksi Traficom:n nyt tilaaman konsulttityön tuloksia, jotka ovat syksyllä käytettävissä.

Projektin resursointi

Projektikokonaisuuden hallintaan ja projektin vetovastuuseen palkataan asiantuntija, jonka tehtävänä on lähijunaliikenteen järjestämisen ja käynnistämisen valmistelu yhdessä liikenneviranomaisten kanssa. Tehtävä ja projekti sijoittuvat Turun kaupungin liikkumispalvelujen palvelualueelle.

Kustannuksiksi on arvioitu palkkaus- ja konsulttiselvityskuluineen yhteensä 176 000 €. Projektin vetäjä sijoittuu Turun kaupunkiympäristön Liikkumispalvelut -palvelualueelle. Projektilla on käytössään lisäksi kaikkia osapuolia hyödyttäen Turun kaupungin lakipalvelut, viestintäpalvelut, ulkoisen rahoituksen hankeosaaminen ja muu asiaan liittyvä osaaminen.

Kustannusjakoehdotus (OM1) perustuu kaikkien radanvarsikuntien osallistumiseen työhön. Projekti voidaan käynnistää, vaikka joku kunta ei haluaisi osallistua projektiin. Se kuitenkin vaikuttaisi kustannusjakoon ja aiheuttaisi jonkin verran muita käytännön järjestelyjä.

Projektia ohjaamaan nimetään kuntien sekä Varsinais-Suomen ja Pirkanmaan liiton edustajista muodostuva ohjausryhmä.

Turun kaupunki on pyytänyt muilta Varsinais-Suomen kunnilta vahvistusta siitä, että he osallistuvat projektiin.

Ehdotetun kustannusjaon mukaan alle 10 000 asukkaan kunnan maksuosuus on 8000 euroa, täsmälliset maksuosuudet määräytyvät osallistuvien kuntien lukumäärän mukaan. Arvioidut kustannukset jakautuvat kahdelle vuodelle.

Ehdotus Kunnanhallitus päättää, että Nousiaisten kunta osallistuu Turun kaupungin vetovastuulla olevaan Lähijuna Varsinais-Suomeen -projektiin ja sitoutuu osaltaan esitettyyn kustannusjakomalliin.

Käsittely Keskustelun aikana kunnanhallituksen puheenjohtaja totesi, että Pasi Tasanen oli tehnyt pohjaehdotuksesta poikkeavan muutosehdotuksen, joka kuului seuraavasti: " Kunnanhallitus päättää, että Nousiaisten kunta ei osallistu Turun kaupungin vetovastuulla olevaan Lähijuna Varsinais-Suomeen -projektiin, eikä sitoudu osaltaan esitettyyn kustannusjakomalliin." Tiina Kankare kannatti Tasasen muutosehdotusta.

Esitetyn muutosehdotuksen jälkeen pidettiin kokoustauko klo 19.37-19.39.

Koska oli tehty pohjaehdotuksesta poikkeava, kannatettu ehdotus, totesi kunnanhallituksen puheenjohtaja tarpeen äänestää asiassa. Puheenjohtaja ehdotti nimenhuutoäänestystä, jonka kunnanhallitus hyväksyi äänestystavaksi. JAA merkitsi pohjaehdotuksen kannattamista ja EI Tasasen muutosehdotuksen kannattamista.

JAA äänesti 2 kunnanhallituksen jäsentä (Mäkeläinen, Salminen) ja EI äänesti 4 kunnanhallituksen jäsentä (Harka, Kankare, Virtanen, Tasanen). Järvenpää oli poissa. Kunnanhallitus hyväksyi Tasasen muutosehdotuksen äänin 4-2.

Päätös Kunnanhallitus päätti, että Nousiaisten kunta ei osallistu Turun kaupungin vetovastuulla olevaan Lähijuna Varsinais-Suomeen -projektiin, eikä sitoudu osaltaan esitettyyn kustannusjakomalliin.

263/08.00.00/2023

KHALL 08.09.2025 § 191

Valmistelija: kunnanjohtaja Teemu Heinonen

Liikenne- ja viestintäministeriö on 17.6.2025 lähettänyt kutsun ja nimeämispyyynnön, jossa jakelussa mainittuja tahoja on pyydetty nimeämään edustajansa valmisteluryhmiin valtion kilpailuttaman 2030-luvun henkilöjunaliikenteen mahdollisista lisähankinnoista.

Kunnanjohtaja on osallistunut aloitustilaisuuteen elokuussa 2025, jonka jälkeen ministeriöstä on tullut ohjeistusta seuraavasti:

- Pyydämme teitä nyt ilmoittamaan, mikäli teillä on kiinnostusta ja valmiutta osallistua henkilöjunaliikenteen lisähankintoihin 2030-luvulla ja haluatte osallistua alueelliseen valmisteluryhmään.
- Valmisteluryhmissä on tarkoitus valmistella mahdollista lisäliikennettä koskevat päätökset palvelutasosta ja tarvittavista infratoimenpiteistä kuntien ja valtion poliittista päätöksentekoa varten.
- Lisäliikenteellä tarkoitetaan henkilöjunaliikennettä, joka on laajempaa kuin nykyinen valtion ostoliikenne.

Valmisteluryhmään osallistuminen edellyttää, että:

- Kunta on kiinnostunut rahoittamaan lisäliikennettä. Kunnan rahoituksen tulee kattaa sekä liikennöinti että kalustokustannukset, ja kunta haluaa, että sen rahoittama lisäliikenne kilpailutetaan osana valtion 2030-luvun ostoliikenteen kilpailutusta.

Päätökset kunnan rahoittamasta lisäliikenteestä tulee tehdä vuoden 2026 alkupuolella. Osallistuminen alueellisen valmisteluryhmän työhön on välttämätöntä, jos kunta haluaa rahoittaa lisäliikennettä, joka kilpailutetaan osana valtion 2030-luvun ostoliikenteen kilpailutusta.

Kuntia on pyydetty ilmoittamaan halukkuus osallistua oman alueen valmisteluryhmän työhön 19.9.2025 mennessä. Ensimmäinen kokous on suunniteltu pidettäväksi 29.9.2025 ja kokouksessa osallistuvan kunnan tulisi pystyä alustavasti esittelemään minkälaista lisäliikennettä ollaan kiinnostuneita rahoittamaan.

Kunnanhallituksen 17.6.2024 § 128 päätökseen nojaten kunnanhallitukselle esitetään, että Nousiaisten kunta ei osallistu 2030-luvun henkilöjunaliikenteen alueelliseen valmisteluryhmään. Päätös tarkoittaa nykyisen tiedon valossa, että kunnan ei ole mahdollista osallistua henkilöjunaliikenteen lisäliikenteen rahoittamiseen koskien valtion 2030-luvun ostoliikenteen kilpailutusta.

Henkilöjunaliikenteen lisähankinnat ja lähijunaliikenteen laajentaminen Turusta Uuteenkaupunkiin koetaan tärkeänä seudullisena ja maakunnallisena hankkeena, mutta nykytiedon valossa Nousiaisten kunnan osallistumisen näkökulmasta hanke näyttäytyy epärealistisena. Taloudellinen panostus riskeineen ei näyttäydy olevan tasapainossa arvioituun hyötyyn nähden.

Alueelliset valmisteluryhmät käynnistetään, mikäli alueilla on kiinnostusta ja valmius osallistua henkilöjunaliikenteen liikenteen lisähankintoihin 2030-luvulla.

Nousiaisten kunta**Pöytäkirjanote**

Kunnanhallitus

08.09.2025

Ehdotus

Kunnanhallitus päättää, että Nousiaisten kunta ei osallistu 2030-luvun henkilöjunaliikenteen lisähankintoihin tai oman alueensa valmisteluryhmän työhön.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Tekninen johtaja Vesa Skog ja rakennustarkastaja Erkki Hurmerinta poistuivat asian käsittelyn jälkeen klo 20.18.

Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 191

OIKAISUVAATIMUSOSOITUS

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (*asianosainen*), sekä kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.
Oikaisuvaatimus on toimitettava Nousiaisten kunnan kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa *asianosaisen* katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja/päätös on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun 26 päivä tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, yhteystiedot:

Nousiaisten kunta
Kunnanhallitus

Postiosoite:	Moisiontie 19, 21270 Nousiainen
Käyntiosoite:	Moisiontie 19. 21270 Nousiainen
Sähköposti:	nousiaisten.kunta@nousiainen.fi
Puhelinnumero/vaihde:	(02) 4391 211

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 9 - 15.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava päätös, johon haetaan oikaisua ja miten päätöstä halutaan oikaistavaksi sekä millä perusteella oikaisua vaaditaan.

Oikaisuvaatimuksessa on lisäksi ilmoitettava tekijän nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero. Jos oikaisuvaatimus päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.

Pöytäkirja/päätös

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä voi pyytää Nousiaisten kunnan kirjaamosta.

Pöytäkirja/päätös on viety nähtäväksi yleiseen tietoverkkoon.